

Leena Riepponen ja Ellen Huan-Niemi
MTT Taloustutkimus
leena.riepponen@mtt.fi & ellen.huan-niemi@mtt.fi

EU:n maatalouspolitiikan pitkän aikavälin uudistuksesta päästiin ratkaisuun kesäkuussa 2003. Uudistuksen mukaan pääosa EU:n kokonaan rahoittamista maataloustuista (CAP-tuet) irrotetaan tuotannosta ja perustetaan uusi tuotannosta irrotettu tilatukijärjestelmä.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, mitä vaikutuksia maatalouspolitiikan pitkän aikavälin uudistus aiheuttaa tilakokoaan kasvattavien maitotilojen maataloustuloon. Laskelmat laadittiin maitotiloille, jotka 1) jatkavat maidontuotantoa, 2) siirtyvät kokonaan viljan tuotantoon tai 3) lopettavat maataloustuotannon, mutta pitävät pellot kesannolla. Laskelmissa oli mukana myös vaihtoehto 4, jossa tilakoko ei kasva, vaan peltoala ja eläinmäärä pysyvät vuoden 2000 tasolla.

		Maataloustulo, €/tila					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010
Lehmiä, kpl/tila		24,7	25,4	26,1	26,8	27,5	28,3
Peltoa, ha/tila		48,1	49,7	51,2	52,7	54,3	55,8
<i>Maitotilojen jatkamisvaihtoehdot:</i>							
1) Maidontuotanto		44 800	46 100	44 900	47 100	49 300	51 700
2) Viljantuotanto, 2007 alkaen				18 300	18 000	17 700	17 500
- osuus vaihtoehto 1:n maataloustulosta				41 %	38 %	36 %	34 %
3) Kesannointi, 2007 alkaen				15 800	15 400	15 100	14 700
- osuus vaihtoehto 1:n maataloustulosta				35 %	33 %	31 %	28 %
4)Maidontuotanto, ei kasvua, 41 ha, 21 lehmää		31 700	30 500	27 600	27 400	27 100	26 800

Tutkimus perustuu maatalouden kannattavuuskirjanpitotiloilta saatavaan aineistoon. Laskelmissa otettiin huomioon uuden tilatukijärjestelmän ja maidon hinnan leikkauksen vaikutukset maitotiloilla. Maitotiloilla keskimääräisen lehmämäärän ennakoitaan kasvavan 21 lehmästä 28 lehmään vuosina 2000-2010. Peltohehtaarien ennakoitaan kasvavan samana aikana keskimäärin 41 hehtaarista 56 hehtaariin.

Tukien merkitys maatalouden kannattavuudelle on paljon suurempi Suomessa kuin muissa EU-maissa maamme epäedullisten luonnonolosuhteiden vuoksi. Koska maidon tuotantokustannukset ovat Suomessa erittäin korkeat, saattaisi tukien irrottaminen tuotannosta johtaa maidontuotannon lopettamiseen ja siirtymiseen ehkä viljan tuotantoon tai kesannointiin.

Tutkimuksen mukaan tilakokoaan kasvattavilla maitotiloilla maatalousuudistus ei rohkaise viljelijöitä lopettamaan maidontuotantoaan, jos vaihtoehtoisia tulolähteitä ei ole tarjolla. Jos maitotilat siirtyisivät viljan tuotantoon tai lopettaisivat maatalouden kokonaan, tilakohtainen maataloustulo olisi noin kolmannes maidon tuotantoa jatkavien ja tilakokoaan kasvattavien tilojen maataloustulosta. Jos maitotila ei kasvata tilakokoaan mutta jatkaa kuitenkin maidontuotantoa, maataloustulo alenee vuosien 2000-2010 aikana 20 prosenttia.

Jos viljelijä ei löydä vaihtoehtoista työtä tilan ulkopuolelta, ei pelkällä viljan tuotannolla tai kesannoinnilla tulla toimeen. Kansallisilla tuilla ja maidon myyntituloilla on suuri merkitys maitotilojen tuotannon kannattavuudelle.